

ก.ล.ต. ทำอะไรในปี 2568 เพื่อให้ “ตลาดทุนมีความน่าเชื่อถือ”

(เผยแพร่เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2569 ในคอลัมน์ “คุยกับ ก.ล.ต.” นสพ.กรุงเทพธุรกิจ)

โดย นายเอนก อยู่เย็น รองเลขาธิการ และโฆษก
สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

ตลอดปี 2568 ที่ผ่านมา ผมได้ใช้พื้นที่นี้บอกเล่าการดำเนินการของ ก.ล.ต. ในหลาย ๆ เรื่อง ซึ่งแต่ละเรื่องเป็นเหมือนจิ๊กซอว์แต่ละตัวที่จะนำมาต่อกันเป็นภาพใหญ่ เพราะฉะนั้นเพื่อให้ทุกท่านได้เห็นภาพจิ๊กซอว์ของปี 2568 ได้ชัดเจนขึ้น ผมขอนำบางส่วนมาให้ชมกันนะครับ ทั้งตลาดทุนมีความน่าเชื่อถือ ตลาดทุนเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญสู่เศรษฐกิจดิจิทัล ตลาดทุนเป็นกลไกสร้างความยั่งยืน และผู้ลงทุนมีสุขภาพทางการเงินที่ดี

ขอเริ่มด้วยภาพที่น่าจะได้รับความสนใจมากที่สุด คือ “ตลาดทุนมีความน่าเชื่อถือ” ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่ม ๆ ได้ 4 กลุ่มหลักครับ

การยกระดับการระดมทุนและการปกป้องคุ้มครองสิทธิผู้ลงทุน ทั้งในตลาดทุนและตลาดตราสารหนี้

- (1) ริเริ่มการจัดตั้ง Taskforce เพื่อสร้างเสน่ห์ตลาดทุนไทย โดยร่วมมือกับตลาดหลักทรัพย์ฯ FETCO และ สศค. ออก “ชุดมาตรการสร้างเสน่ห์ตลาดทุนไทย” พร้อมเดินหน้าผลักดัน 4 มาตรการหลัก ได้แก่ quality demand, attractive supply, trusted market และ supportive ecosystem เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ลงทุนยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน
- (2) ปรับปรุงแบบ 56-1 One Report ให้บริษัทจดทะเบียน (บจ.) เปิดเผยแพร่แผนการเพิ่มมูลค่ากิจการตามโครงการ Corporate Value Up / Jump+ โดยมี บจ. ที่เข้าร่วมโครงการแล้วกว่า 100 บริษัท
- (3) ปรับเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลการจัดทำภาวะวิเคราะห์และคำอธิบายระหว่างกาลของฝ่ายจัดการ (interim MD&A) เป็นประจำทุกไตรมาส โดยมี บจ. 96% ที่เปิดเผยแล้ว
- (4) ปรับปรุงเกณฑ์การทำรายการที่มีนัยสำคัญ (MT) และการทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน (RPT) ให้ชัดเจน ครอบคลุมธุรกิจใหม่ ๆ ให้สิทธิผู้ถือหุ้นมีส่วนร่วมตัดสินใจ และให้คณะกรรมการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักแห่งความรับผิดชอบ ภาระระวางและซื่อสัตย์สุจริต (fiduciary duty) รวมทั้งเปิดช่องให้ ก.ล.ต. สามารถพิจารณาถึงเนื้อหาสาระที่แท้จริงของรายการและให้ บจ. ปฏิบัติตามเกณฑ์ได้ หากเห็นว่ามีความเสี่ยงได้กับรายการตามที่หลักเกณฑ์กำหนด ซึ่งหลักเกณฑ์ใหม่นี้จะมีผลใช้บังคับตั้งแต่ 1 ก.ค. 69
- (5) ออกแนวปฏิบัติ Earnings Call เพื่อส่งเสริมให้ บจ. เปิดเผยแพร่ข้อมูลต่อผู้ลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วนอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม
- (6) ออกแนวปฏิบัติการควบคุมภายในที่เน้นการทำหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน (IA) และติดตามการทำหน้าที่ของที่ปรึกษาทางการเงิน (FA) รวมทั้งพัฒนาระบบขอความเห็นชอบที่ปรึกษาทางการเงิน (E-Approval) เป็นศูนย์กลางและนำไปต่อยอดตัวชี้วัดคุณภาพ

- (7) เตรียมปรับขั้นตอนการออกและเสนอขายหุ้น IPO ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยได้หารือกับภาคเอกชนแล้ว และในปี ก.ล.ต. จะเดินหน้าผลักดันการแก้ไขหลักเกณฑ์หรือกระบวนการพิจารณาอนุญาต IPO โดยเน้นการเปิดเผยข้อมูลเพียงพอต่อการตัดสินใจของผู้ลงทุน (disclosure-based) รวมทั้งปรับปรุงเกณฑ์ระดมทุนของบริษัทต่างประเทศ
- (8) ปรับปรุงคุณสมบัติผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ ทบทวนเกณฑ์นายทะเบียนหุ้นกู้ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานและดำเนินการได้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อคุ้มครองผู้ถือหุ้นกู้

การกำกับซื้อขายหลักทรัพย์

- (1) ปรับปรุงเกณฑ์กำกับการขายชอร์ต (short selling) และการส่งคำสั่งอัตโนมัติ (program trading) ให้เหมาะสมเพื่อเพิ่มความโปร่งใส เป็นธรรม และตรวจสอบได้ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นต่อตลาดทุนไทย
- (2) ติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า ไม่มีการกระทำความผิดกฎหมาย และเสนอแก้ไขกฎหมายให้เอาผิดผู้ที่กระทำการขายชอร์ตโดยไม่มีหลักทรัพย์อยู่ในครอบครอง (naked short selling)
- (3) ชักซ้อมความเข้าใจการให้บริการซื้อขายหลักทรัพย์และแนวปฏิบัติการขายชอร์ต การยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ (SBL) ของบริษัทหลักทรัพย์ (บล.) และอยู่ระหว่างปรับปรุงประกาศให้ชัดเจน
- (4) ออกเกณฑ์เกี่ยวกับการให้กู้ยืมเงินเพื่อซื้อหลักทรัพย์ (margin loan) ของ บล. และไม่ให้ บล. และผู้ประกอบการธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าให้บริการที่เข้าข่ายเป็นการให้กู้เงินโดยมีหลักทรัพย์เป็นประกันที่ไม่จำกัดวัตถุประสงค์การใช้เงิน และกำหนดให้ บล. มีมาตรการบริหารความเสี่ยงอย่างเหมาะสม กรณีพบการกระจุยตัวของหุ้นหลักประกัน
- (5) ผลักดันให้มีพัฒนาศูนย์กลางข้อมูลการใช้หลักทรัพย์เป็นหลักประกัน หรือ “Securities Bureau” โดยเชื่อมโยงข้อมูลของแต่ละ บล. มาที่ ก.ล.ต. เพื่อเป็นการเปิดเผยข้อมูลหลักประกันในหุ้นแต่ละตัว และ บล. นำไปประกอบการให้เครดิตกับลูกค้า ซึ่งคาดว่าจะระบบจะเริ่มใช้งานได้ในกลางปีนี้ครับ

การสกัดกั้นทุนเทาไม่ให้ใช้ตลาดทุนและตลาดสินทรัพย์ดิจิทัลเป็นแหล่งการฟอกเงินและเป็นช่องทาง

การก่ออาชญากรรมทางเทคโนโลยี

- (1) ตรวจสอบการทำหน้าที่ของผู้ถือหุ้น กรรมการและผู้บริหาร บจ. เกี่ยวกับการรายงานการถือหุ้นและการทำข้อเสนอซื้อหลักทรัพย์ (Tender Offer) อย่างเข้มข้นและดำเนินการตามกฎหมายเมื่อพบการกระทำความผิด
- (2) ตรวจสอบ บล. และผู้ประกอบการธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล ให้ปฏิบัติตามกระบวนการทำความรู้จักตัวตนของลูกค้า (KYC) และการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (CDD) และดำเนินการตามกฎหมายหากมีการฝ่าฝืน นอกจากนี้ ในปี ก.ล.ต. จะร่วมกับ ปปง. สื่อสารความคาดหวังต่อ บล. และผู้ประกอบการฯ เกี่ยวกับการทำ KYC/CDD ให้เพิ่มความเข้มข้นในการทำความรู้จักตัวตนของลูกค้า (enhanced KYC/CDD) สำหรับลูกค้าในกลุ่ม “ต้องจับตามองเป็นพิเศษ”
- (3) เสนอปรับนิยามผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของผู้ประกอบการฯ เพื่อให้ตรวจสอบ “เจ้าของตัวจริง” (Ultimate Beneficial Owner : UBO) ได้

- (4) ร่วมกับผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล และสมาคม TDO จัดทำ Industry Standards ในการคุ้มครองบัญชีม้าสินทรัพย์ดิจิทัล ที่เทียบเคียงได้กับการจัดการบัญชีม้าของภาคธนาคาร โดย ณ สิ้นปี 2568 ได้ระงับบัญชีม้าสินทรัพย์ดิจิทัลไปแล้ว 47,692 บัญชี
- (5) ออกหลักเกณฑ์กำหนดมาตรฐานและมาตรการเพื่อป้องกันอาชญากรรมทางเทคโนโลยีสำหรับผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลร่วมรับผิดชอบความเสียหาย (shared responsibility) หากละเลยไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนดจนเป็นเหตุให้ลูกค้าได้รับความเสียหาย
- (6) แก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องและร่วมมือกับกระทรวง DE ในการปิดกั้น website/application ของผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลต่างประเทศที่เข้าข่ายประกอบธุรกิจที่ไม่ได้รับอนุญาต และมาชักชวนผู้ลงทุนไทยไปใช้บริการ เพื่อสกัดกั้นช่องทางการฟอกเงิน
- (7)หารือกับ ปปง. เพื่อเร่งผลักดันและสนับสนุน ปปง. ในการออกเกณฑ์ Travel Rule เพื่อกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลสามารถติดตามตรวจสอบเส้นทางเงินได้ เช่นเดียวกับสถาบันการเงินประเภทอื่น ในการทำธุรกรรมโอนเงินอิเล็กทรอนิกส์

การเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย

- (1) ปรับปรุงกระบวนการทำงานด้านการบังคับใช้กฎหมาย เช่น การปรับโครงสร้างองค์กร การบริหารจัดการคดี และการเพิ่มบุคลากร เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีความรวดเร็วขึ้น แต่ยังคงรอบคอบ รัดกุม และเป็นธรรม รวมทั้งการเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องชี้แจงแสดงพยานหลักฐานตามสิทธิอันพึงมีก่อนพิจารณาดำเนินการ (Due Process of Law)
- (2) ทำงานในเชิงรุกร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด เช่น ตลาดหลักทรัพย์ฯ ปปง., บก.ปอศ. และ บช.สอท.
- (3) นำเทคโนโลยี AI มาช่วยในการตรวจจับพฤติกรรมการซื้อขายที่เข้าข่ายการกระทำผิด ซึ่งเป็นผลให้ระยะเวลาการปฏิบัติงานลดลง

ผลจากการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายในทุก ๆ ด้าน จะเห็นได้ว่า มีจำนวนคดีที่แล้วเสร็จเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2566 ส่วนคดีที่อยู่ระหว่างดำเนินการมีอายุเฉลี่ยสั้นลง โดย ณ วันที่ 1 ม.ค. 69 อายุเฉลี่ยนานสุด 3.9 ปี อายุเฉลี่ย 1.3 ปี ลดลงต่อเนื่องจากปี 2566 – 2567 ที่อายุเฉลี่ยที่นานที่สุดจะอยู่ที่ 7.9 ปี และ 8 ปี ส่วนอายุเฉลี่ย 2.3 ปี และ 2.1 ปี ตามลำดับ และในปีนี้ ก.ล.ต. ยังเดินหน้าบังคับใช้กฎหมายและเพิ่มประสิทธิภาพ รวมทั้งผลักดันการแก้ไขกฎหมาย เพื่อกระชับกระบวนการตรวจสอบการกระทำความผิดในตลาดทุนต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถรับมือการกระทำผิดที่ซับซ้อนมากขึ้น

ในครั้งหน้าผมจะนำภาพในด้านอื่น ๆ เช่น ตลาดทุนเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญสู่เศรษฐกิจดิจิทัล ตลาดทุนเป็นกลไกสู่ความยั่งยืน และผู้ลงทุนมีสุขภาพทางการเงินที่ดี มาเล่าให้ฟังกันต่อครับ